

Голас Радзімы

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЕЙ З СУАЧЫННІКАМІ

№ 16 (701)

Люты 1963 г.

Год выдання 9-ы

„МАРС-1“ У ПАЛЁЦЕ

З 13 па 19 лютага з міжпланетнай станцыі «МАРС-1» былі праведзены чарговыя сеансы радыёсувязі. З борта станцыі была атрымана тэлеметрычная інфармацыя. Аднак да станцыі «МАРС-1» на 9 гадзін маскоўскага часу 20 лютага складала 67 мільянаў 432 тысячы кіламетраў.

Пішуць землякі РАДЗІМА ЦЯБЕ НЕ ЗАБУДЗЕ

Паважаная рэдакцыя!

Газеты на роднай мове я атрымліваю рэгулярна, за што вялікае дзякуй. Асобнае дзякуй за кніжкі, календары, псеўнікі і азбуку, якія вы праслаі мне і майй дачцы Тані. Яна вельмі рада гэтай і ўжо вывучыла многа слоў. Спадзяюся, што ў недалёкім часе яна сама напиша пісьмо ў рэдакцыю і асабіста падзякуе за вашы клопаты аб нас.

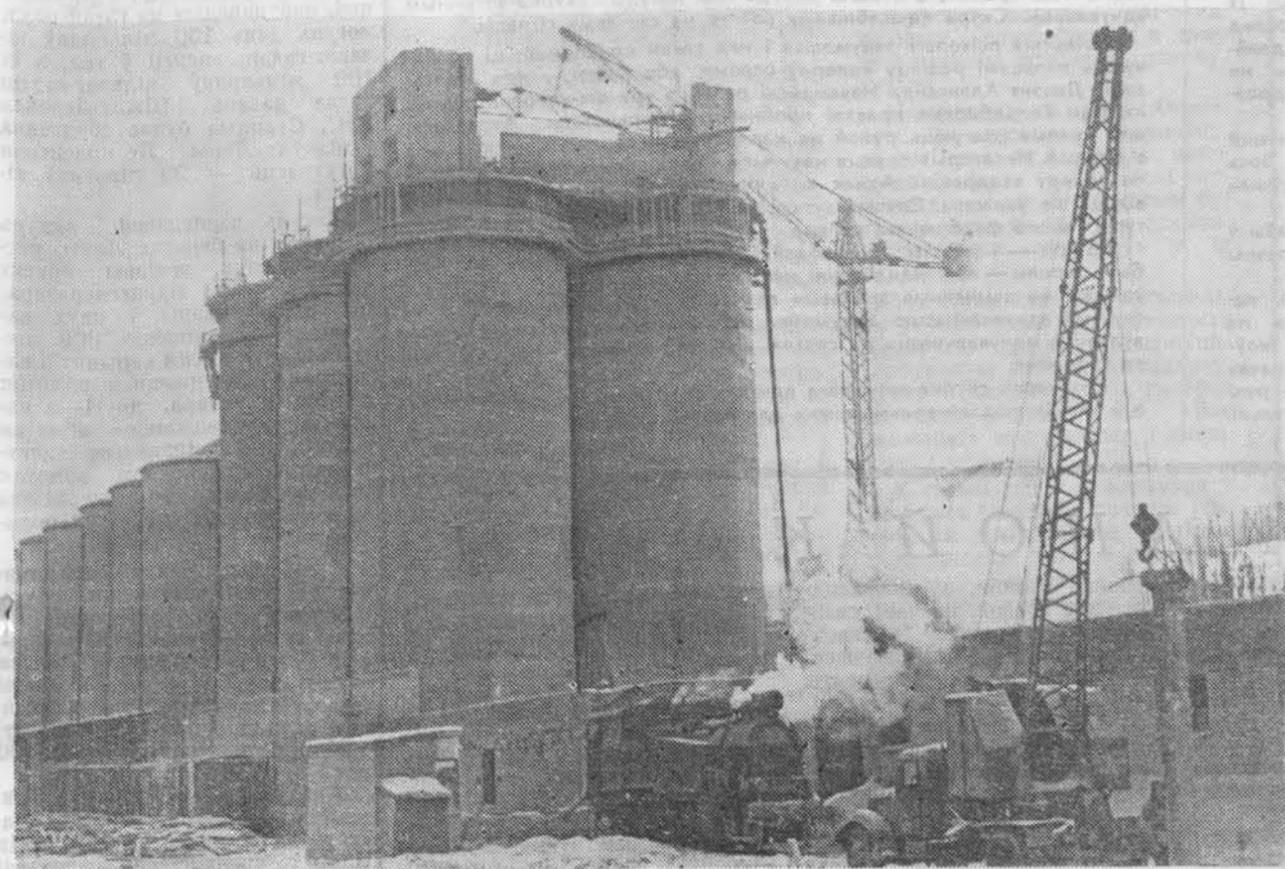
Кожную вольную хвіліну я чытаю кніжкі, якія атрымаў ад вас.

Гордасць за Радзіму, якая не забывае сваіх сыноў і дачкоў, ім, перапаўняе сэрца.

Мы, знаходзячыся на чужыне, ніколі не павінны забываць аб сваёй Радзіме, народзе, яго звычаях, культуры. Гароды і вёскі, разбураныя і спаленыя фашыстамі, сёння адбудаваны рукамі нашых людзей. Кожны з нас павінен усімі сродкамі падтрымліваць Радзіму. Ніколі не забывай сваёй Радзімы, народа, роднай мовы, і Радзіма цябе не забудзе.

М. К. Новая Зеландыя.

Штодзённа з пад'язных пудей Крычаўскага цэментна-шыфернага камбіната адыходзяць дзесяткі вагонаў з цэнтаментам і шыфернымі плітамі для новабудуляў краіны. На здымку: бангі для захоўвання цэменту.

АХЦІ КАР'ЯЛАНЕН У МАСКВЕ

У Маскву па запрашэнню Савецкага ўрада з афіцыйным візітам прыбыў прэм'ер-міністр Фінляндыі Ахці Кар'ялайнен з жонкай. Сустрэць высокага гасця на Ленінградскім вакзал ста-

ліцы сабраліся шматлікія прадстаўнікі працоўных і грамадскіх арганізацый. Сюды прыбылі Старшыня Савета Міністраў СССР М. С. Хрушчоў, першы намеснік Старшыні Савета Міністраў СССР А. М. Касыгін, намеснік Старшыні Савета Міністраў СССР І. Т. Новікаў, міністры СССР і іншыя афіцыйныя асобы.

Становішча ў Іраку

ПАРЫЖ. (ТАСС). Парыжская газета «Комба» паведамляе, што аднавілася барацьба курдаў супраць новага іранскага ўрада. «Курды, якія пачалі перагаворы з новым урадам Арафа, — піша «Комба», — аднавілі сваё супраціўленне і змагаюцца супраць іранскіх войскаў. Як вядома, іх прадстаўнікі выставілі тры ўмовы — курдская аўтаномія, прадастаўленне курдам часткі даходаў ад нафты і эвакуацыя іранскіх войскаў з курдскіх раёнаў. Аднак багдадская хунта адхіліла ўсе гэтыя ўмовы. Такім чынам, барацьба, за вызваленне і незалежнасць курдаў працягваецца».

Закранаючы становішча ў новым урадзе Ірака, «Комба» піша, што «цяпер узніклі рознагалосці ў нацыянальным савеце іранскай рэвалюцыі, хоць яшчэ не дасягнута ні адна з мэт, намечаных праціўнікамі Касема».

А грузяць на яго 27 тон

РУДНЫ. Новы грузавік Беларускага аўтазавода, які паступіў для выпрабавання на Сарбайскі руднік, прыцягвае ўвагу ўсіх вадзіцеляў 25-тонных «МАЗаў». Новая машына адрозніваецца ад сваіх магутных сабраццяў большай грузападмальнасцю, канструкцыйнай кузава, лёгкасцю кіравання. У кабінку падаецца ачышчанае, падагрэтае паветра. Новы самазвал бярэ 27 тон грузаў.

Хутка гарнякі Руднага атрымаюць дзесяткі такіх самазвалаў. У бліжэйшы час на кар'ерныя дарогі ўпершыню ў краіне выйдучь аўтапаязды грузападмальнасцю да 65 тон.

Кандыдаты народа

Кандыдат у дэпутаты Вярхоўнага Савета БССР па Гародзкой выбарчай акрузе даярка саўгаса «Смалоўка» Таісія Сураўнева.

Кандыдат у дэпутаты Вярхоўнага Савета БССР па Глыбоцкай выбарчай акрузе брыгадзір паляводчай брыгады калгаса імя Мічурына Міхаіл Таўкач.

Кандыдат у дэпутаты Вярхоўнага Савета БССР па Уваравіцкай выбарчай акрузе заатэхнік калгаса імя Леніна Еўдакія Века.

«КРАІНА ПАЭМІЯ» НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ

На працягу некалькіх год беларуская паэтэса Эдзі Агняцвет перакладае паэтычныя творы французскіх класікаў і сучасных літаратараў. У пазамінулым годзе ў Мінску выйшаў зборнік вершаў і песень Беранжэ ў яе перакладах. Нядаўна паэтэса пераклала зборнік вершаў, песень і казак для дзяцей — «Краіна Паэмія», добра вядомы ў Францыі. Апрача вершаў Мары Назль, Армана Го, Марселя Пампезі, Жоржа Дзюамеля, П'ера Менанта, якія ўваходзяць у французскае выданне кнігі, Эдзі Агняцвет уключыла ў зборнік таксама вершы «На барыкадзе» Віктара Гюга, «Жак» Беранжэ, «Французскі марш» Луі Арагона, «Свабода» Поля Элюара і «Харавод» Поля Фора.

Кандыдат у дэпутаты Вярхоўнага Савета БССР па Батвінаўскай выбарчай акрузе Мсціслаўскага раёна пісьменнік Іван Шамякін.

Савецкі патрыёт

Патрыятызм, любоў да Радзімы — адно з самых глыбокіх і ўзвышаных пачуццяў, якія спрадвечу ўласцівы чалавеку.

У грамадстве, свабодным ад прыгнёту, ад раз'ядоўчага ўплыву прыватнай уласнасці, патрыятызм набыў сілу і чысціню, таму што элітаецца ў адно з ідэаламі рэвалюцыйнага пераўтварэння жыцця, стварэння самага справядлівага і разумнага ладу — камунізма. Такі патрыятызм не церпіць класвай абмежаванасці, не ўродуецца нацыяналістычнымі забабонамі.

Патрыятычны подзвіг — так гаворым мы аб праяўленні мужнасці пры выкананні абавязку перад народам, і ў нашай памяці ўзнікаюць фігуры легендарных абаронцаў Радзімы, асветленыя грозным полымем вайны — грамадзянскай, Айчыннай. Патрыятычным пачынам называем мы творчую ініцыятыву працаўніка, якая прыводзіць у дзеянне багатыя рэзервы вытворчасці. Высокімі патрыятычнымі думкамі адухоўлены і савецкі касманаўт, выходзячы на свой бяспрыкладны ў гісторыі старт, і вучоны, які стаіць на парозе новага важнага адкрыцця, і заводскі рацыяналізатар, і юны будаўнік.

Сацыялістычны патрыятызм — гэта не проста ўнутраны выдатны парыв. Гэта воля да плённага дзеяння ў агульным страі.

Іменна па тым, наколькі праца, грамадская дзейнасць, паводзіны, усё жыццё чалавека садзейнічаюць поспехам нашай справы, мяркую савецкае грамадства аб маральным абліччы свайго грамадзяніна.

Грамадзянін сацыялістычнага свету — гэта перш за ўсё чалавек грамадскага, патрыятычнага абавязку, грамадскіх інтарэсаў, у служэнні якім толькі і раскрываюцца ва ўсёй паўнаце яго лепшыя рысы і здольнасці, і сам ён набывае сапраўднае, ні з чым не параўнальнае шчасце.

АГЕНЦТВА ДРУКУ НАВІНЫ

ры. У яго творы сустракаюцца пераўвельчэнні, тыповыя для тых часоў. Некаторыя гісторыкі лічылі таму «Шчаслівае адкрыццё» выдумкай. Аднак Варшаўскі даказвае, што Лін наведваў паўночна-амерыканскія воды за 132 гады да Калумба.

калькі разоў упамінае, што яго карабель мінуў астравы з пемзы. Такія астравы маглі сустрацца яму толькі паміж Ісландыяй і Грэнландыяй. Нікалас Лін плыў не да геаграфічнага Паўночнага полюса, як ён сцвярджаў, а да раён-

амерыканскім мацерыку, на паўостраве Буція. Адлегласць паміж даўма палажэннямі полюса на карце невялікая, але полюс прайшоў за гэты час вялікі шлях.

Маракі ведаюць, што ў паўночных шыратах карыстацца

ным матэматыкам і астраномам. Ды і паклады жалеза, знойдзеныя цяпер на Лабрадоры, маглі моцна ўплываць на «адурэнне» компаса.

Сярод апісваемых у «Шчаслівым адкрыцці» двух астравоў, адзін, відавочна, Грэнландыя, другі ж нагадвае Бафінаву Зямлю. Часта ўжываемае ў творы слова «гара» зразумела — усе паўночныя астравы гарыстыя. Што ж датычыцца ссылак на лясістыя землі, то гэта маглі быць Ньюфаўндленд або Лабрадор. У Грэнландыі і Ісландыі лясоў не было.

— Зразумейце мяне, — гаворыць С. Варшаўскі, — я не сцвярджаю, што імяна да аксфорда Нікаласа Ліна павінна перайсці слава Калумба. Але для мяне зразумела, што мараплавацелі раду краін хадзілі паўночным шляхам паміж Еўропай і Амерыкай вельмі даўно.

Герман ДРУБІН.

ХТО Ж АДКРЫЎ АМЕРЫКУ? КАЛУМБ ЦІ ЛІН?

Справа ў тым, што з даўніх часоў быў вядомы другі, больш кароткі паўночны шлях да Амерыкі. Вы, вядома, памятаеце нарманаў? Яшчэ ў VIII—XI стагоддзях яны падарожнічалі па ўсіх вядомых у той час морах. Нарманы дасягнулі паўднёвага і заходняга берагоў Грэнландыі. Цяпер вучоныя прызнаюць, што яны былі і на паўночна-ўсходнім узбярэжжы Амерыкі.

Плаванне Ліна прасціралася імяна ў гэтыя моры. Адпадае меркаванне, што Нікалас Лін плыў ад берагоў Англіі на ўсход. Некаторыя лічылі, што землі, апісаныя ў «Шчаслівым адкрыцці», падобны на ўзбярэжжы Нарвегіі. Але Лін не-

на магнітнага полюса. У гэтым галоўнае здагадка. Ён трымаў курс прама на Грэнландыю, якая лічылася арыентавам поўначы. Але месцазнаходжанне Грэнландыі ва ўяўленні тагачасных географу было зусім іншым.

Варшаўскі прыцягвае мне старажытны атлас. Грэнландыя павернута на гэтай карце на 90 градусаў на захад і звернута не да Паўночнага полюса, а да магнітнага.

Паўночны магнітны полюс перамяшчаецца на зямной паверхні па авалу. Цяпер полюс знаходзіцца ў архіпелаге над паўночным узбярэжжам Канады, а ў часы аксфорда ён быў, на думку Варшаўскага, на

компасам нельга. Амундсен, напрыклад, пісаў пра Канадскі архіпелаг: «У тутэйшых морах многа жалеза, і компас адурвае». Не дзіўна, што ўяўленне матросаў аксфорда на-малывала ім патаемную магнітную гару. Вастрыё магнітнай стрэлкі вярцелася з боку ў бок. Адной з прычын да плавання Нікаласа Ліна, відаць, было даследаванне прыроды магнетызму. Лін, які склаў астранамічны календар на многа гадоў наперад, быў выдат-

НОВЫЯ ЭЛЕКТРЫЧНЫЯ МАГІСТРАЛІ

Па працягласці электрыфікаваных чыгуначных ліній СССР займае першае месца ў свеце. Амаль на пяць з паловай тысяч кіламетраў працягнулася буйнейшая ў свеце электрыфікаваная магістраль Масква — Байкал. Праз рэкі і тайгу, горы і раўніны бягуць рэйкі электрыфікаванага Транс-сібірскага пуці. Яго працягласць складае амаль 30 працэнтаў агульнай даўжыні савецкіх электрыфікаваных дарог.

У канцы мінулага года завершана электрыфікацыя яшчэ аднаго напрамку: Поўнач — Поўдзень. Залатцыя провад злучыў два гарады, якія носіць імя Леніна: Ленінград і Ленінск.

Пачаўся скразны рух электрапаездаў па 1 000-кіламетравай Трансеўрапейскай магістралі Львоў — Чоп — Прага. А ўсяго ў мінулым годзе было электрыфікавана 2 297 кіламетраў чыгуны, і зараз у краіне налічваецца 18 тысяч кіламетраў электрыфікаваных ліній.

У 1963 годзе электравозы пойдучы па грузанаяпружных лініях Данбаса, Закаўказзя, Паволжы. Увайдзе ў строй ўчастак Малаяраславец — Сухінічы, адно са звышніх буйнейшых электрыфікаваных магістралі Масква — Кіеў — Львоў — Прага. Такім чынам, да канца гэтага года на новыя віды цяжкі будучы пераведзены звыш 61 тысяч кіламетраў сталёных пуцей — палова ўсёй сеткі чыгунак СССР.

Аляксей СКАРАБАГАТАУ.

ВАДАРОД НА МЕСЯЦЫ

Вядомы пукіўскі астраном доктар фізіка-матэматычных навук Мікалай Козыраў закончыў апрацоўку фатаграфій спектраў месячнага кратэра Арыстарх. Ён дадаткова даследаваў прыкметы выдзялення вулканічных газаў і выявіў, што з кратэра выдзяляецца вадарод.

Кратэр Арыстарх — самая светлая дэтал на паверхні Месяца. Не раз астраномы цікавіліся пытаннем: ці не таму ён такі яркі, што там адбываецца люмінесценцыя?

самасвячэнне паверхні Месяца пад дзеяннем сонечных прамянёў? Яшчэ ў 1955 годзе Мікалай Козыраў рашыў правесці гэта меркаванне з дапамогай спектральнага аналізу. Абрисы некаторых цёмных ліній у спектры Арыстарха аказаліся змытымі, а лініі — больш вузкімі. Гэта пацвярджала гіпотэзу аб люмінесценцыі.

У лістападзе 1958 года Козыраў выявіў сувязь не газу, які выходзіць з кратэра Альфонс. У саставе гэтых газаў яму ўдалося вызначыць прысутнасць малекулярнага вугляроду.

Новая серыя спектраграм кратэра Арыстарх

была атрымана на тэле-скопе-рэфлектары Крымскай астрафізічнай абсерваторыі. У спектры цэнтральнай часткі кратэра было выяўлена некалькі светлых палос, выкліканых свечэннем газу, які выдзяляецца з кратэра. Вымярэнне даўжыні хваля атрыманых палос і параўнанне іх з лабараторнымі спектрамі прывяло вучонага да вываду, што крыніцай свечэння з'яўляецца малекулярны вадарод.

На думку Мікалая Козырава, у кратэры Арыстарх утвараюцца фумаролы — струмені газу, у тым ліку — вадароду, які выдзяляецца з вулканічных шчылін гэтак жа, як у месцах вывар-

жэнняў на Зямлі. Хімічныя рэакцыі, пры якіх адбываецца ўтварэнне вадароду, звычайна праходзяць пры высокіх тэмпературах. Таму выдзяленне малекулярнага вадароду з нетраў Месяца сведчыць аб існаванні ў сярэдзіне Месяца, як і ў глыбінях Зямлі, высокіх тэмператур.

ПАСЛЯДОУНІКІ Розы Куляшовай

Увесь свет нядаўна захапляўся феноменальнымі здольнасцямі Розы Куляшовай, маладой жанчыны з Ніжняга Тагіла, якая ўмее чытаць пальцамі тэксты, распазнаваць колеры.

На радзіме Куляшовай медыкі, псіхологі рашылі правесці даследаванні, якія б дазволілі адказаць на пытанне: ці ёсць у іншых людзей святаадчувальнасць пальцаў або гэтай здольнасцю валодаюць адзінкі.

У псіхалагічнай лабараторыі Ніжне-Тагільскага педінстытута быў праведзены эксперымент. У ім удзельнічала пяцьдзесят студэнтаў мастацка-графічнага факультэта. Пасля вывучэння асаблівасцей іх адчування, успрымання і зрокавай памяці быў пастаўлены дослед па выяўленню скурна-аптычнай адчувальнасці. Дослед даў абнадзейваючыя вынікі. Аказалася, што прыкладна кожны шосты чалавек не толькі добра рэагуе пальцамі на цёмнае і светлае, але і можа адрозніваць межы каляровых тонеў.

Доследы паказалі, што ў некаторых скурна-аптычнае пачуццё праўляецца адразу ж без якой-небудзь асаблівай трэніроўкі. Вось тыповы прыклад эксперыменту, які быў праведзены ў псіхалагічнай лабараторыі педінстытута.

Васіль Швец — студэнт IV курса. Яшчэ ў першыя гады вучобы ў яго на занятках па псіхалогіі выявіўся ярка выражаны вобразны тып памяці.

Швец садзіць за стол і шчыльна завязваючы вочы чорнай павязкай. На сталы тры каляровыя квадраты зусім аднолькавыя па фактуры паперы і структуры фарбавальных рэчываў: чырвоны, жоўты і блакітны. Пасля некалькіх трэніровак Швец беспамылкова пачаў адрозніваць тры колеры з дапамогай пальцаў правай і левай рук. Дослед ускладняюць. На каляровыя квадраты паклалі ліст калкі. І зноў Швец правільна вызначае колер кожнага квадрата.

Затым эксперыментатары спрабуюць высветліць, ці не праявіцца ў Швеца ўласцівасць згасання скурна-аптычных адчуванняў, якое выявілася тут жа, у лабараторыі, пры даследаваннях Розы Куляшовай. Справа ў тым, што з дапамогай пальцаў у цёмнае ўдаецца некаторы час адрозніваць блакітныя, сінія і фіялетавыя таны, у той час як чырвона-жоўтыя ўспрыняць ужо немагчыма. Светло выключаюць Швец адразу гаворыць, што адчуванні чырвонага і жоўтага мяняюцца. Яны становяцца бліжэй адзін да аднаго. Вось іх ужо амаль нельга адрозніць. Яшчэ мінула... Васіль ужо не можа сказаць, дзе ляжыць чырвоны, а дзе жоўты квадраты. Блакітны ж квадрат працягвае вылучацца. Але вось пад пальцамі гасне і блакітны квадрат. Усе квадраты становяцца аднолькавымі. Светло запальваюць. Рука зноў добра адрознівае колер усіх трох квадратаў.

Доследы са студэнтамі пацвердзілі, што мы маем справу не са звычайным зрокам, а з яшчэ невядомым навуцы скурна-аптычным адчуваннем. Скура па-асабліваму рэагуе на светлавую сігнэлы.

Тагільскія псіхологі задумаліся і над такой праблемай: ці не адчуваюць пальцамі розніцу колераў сляпыя або людзі, у якіх слабы зрок. Дацэнт Аляксандр Навамейскі разам з урачом-неўрапатолагам Іосіфам Гольдбергам правялі пробныя эксперыменты. Аказалася, вядушыя. Некаторыя сляпыя навучыліся адрозніваць чатыры роўныя па колеру квадраты. Аднак аптычных адчуванняў у іх пры гэтым, відаць, не ўзнікала. Сляпыя хутчэй за ўсё адчуваюць розніцу ў структуры самога фарбуючага рэчыва.

Ва ўсіх — і ў Розы Куляшовай, і ў студэнтаў, і ў людзей са слабым зрокам — пры намацванні каляровай паверхні ў свядомасці ўзнікалі не звычайныя зрокавыя адчуванні, а вобразы, звязаныя са скурнай адчувальнасцю. Безумоўна, што ў чалавека пры гэтым праўляецца адчувальнасць да святла, але самі вобразы не падобны на зрокавыя.

Наяўнасць скурна-аптычнага адчування не ў асобных феноменаў, а ў многіх людзей вельмі важна для навукі.

Уладзімір СВАЛАУ.

ГІСТОРЫЯ АДНОЙ КАРТЫ

Гэтая копія старадаўняй карты мае незвычайны лёс. І таму яна так старанна захоўваецца цяпер за шклом вітрыны невялікага краязнаўчага музея, створанага вучнямі і педагогамі Валеўскай сярэдняй школы Гродзенскай вобласці.

Гісторыя пачалася яшчэ ў 1920 годзе, калі вёска Нязнанава былага Навагрудскага ваяводства апынулася на тэрыторыі, захопленай польскімі панамі. Вось тады памешчык Карповіч прад'явіў іск да мясцовых

сялян, патрабуючы аддачы лесу, які быццам бы належыць яму цалкам.

Пасля адмены прыгоннага права лес быў пароўну падзелены паміж сялянамі вёскі Нязнанава і памешчыкам. Але мінулі гады, Карповіч, а затым яго наследнік вырашылі, што архіваў не захавалася, і захапілі лес цалкам.

Доўга гаравалі польскія і беларускія сяляне, шукаючы праўды. Двойчы суд выносіў рашэнне у карысць памешчыка.

Нарэшце, сяляне, з цяжкасцю сабраўшы грошы, паслалі свайго хадака ў Варшаву, у савецкае консульства, спадзеючыся, што патрэбныя ім дакументы знойдуцца.

Савецкі консул звярнуўся ў Мінск. Была знойдзена і выслана ў Варшаву карта, складзеная ў 1867 годзе. Яна наглядна паказвала, што значная частка лесу з'яўляецца ўласнасцю сялян. Копія карты была выдадзена савецкім консулам сялянам, і яны выйгралі пра-

цэс, які працягваўся восем гадоў. Нават памешчыкі суд аказаўся бяспільны перад такім доказам.

Мінулі дзесяцігоддзі. Сяляне Нязнанава і іншых вёсак аб'ядналіся ў калгас. За імі навечна замацаваныя лясны і іншыя ўгоддзі, якія належалі сям'і памешчыкаў Карповічаў. А копія старой карты, якую доўга захоўваў як каштоўную рэліквію старэйшы жыхар вёскі Юльян Флейта, перададзена ім музею. Іван КАЗАЧОНАК.

800 ТЫСЯЧ кілават

Вось ужо некалькі гадоў геалагі, гідралагі і тапографы на берагах ракі Лены вядуць даследчыя работы для будучага каскаду электрастанцый.

Лена — самая многаводная рака Сібіры. Яна аддае Ледавітаму акіяну 15 тысяч кубаметраў вады ў секунду. Гідрастанцыі, пабудаваныя на гэтай рацэ, могуць даць 150 мільярдаў кілават-гадзін энергіі ў год, з іх 100 мільярдаў кілават-гадзін будзе даваць Ніжне-Ленская ГЭС. Станцыя будзе збудавана ў нізоўях Лены. Яе практычная магутнасць — 20 мільёнаў кілават.

Пакуль даследчыкі вядуць разведку на берагах Лены, распрацоўваецца эскізны праект звышмагутнага гідрагенератара, які распрацаваны ў двух варыянтах магутнасцю 800 тысяч кілават. Адзін варыянт з вадзяным ахаладжэннем абмотак статора і ротара, другі — з вадзяным ахаладжэннем абмотак статора і фарсіраваным павяртаным ахаладжэннем абмотак ротара. Такія гідрагенератары яшчэ невядомыя сусветнай практыцы.

Пры праектаванні звышмагутнага гідрагенератара выкарыстаны вопыт стварэння машын для Брацкай і Краснарскай гідрастанцый. Удалося значна знізіць вагу і габарыты будучай машыны. Так, напрыклад, звышмагутны генератар будзе важыць усяго каля 2 300 тон.

Каб уявіць магутнасць Ніжне-Ленскага гідрагенератара, дастаткова сказаць, што ён адзін можа вырабляць энергію больш, чым увесь Днепрагэс.

Васіль СНЫТКІН.

Восем год у нацыяналістычным балоце

(Пачатак у № 98 за 1962 год,
№ 9 за 1963 г.)

У 1960 годзе пачалася вярбоўка у амерыканскую разведку. Вельмі часта ў дом-манастыр Чэслава Сіповіча заглядалі прадстаўнікі амерыканскай або англійскай разведкі. З якой мэтай яны бывалі там, тады мы дакладна не ведалі, маглі толькі меркаваць, здагадвацца. Аднойчы, калі ў нас праходзіў чарговы сход, з'явіўся амерыканскі прадстаўнік. Сіповіч радасна сустрэў яго, прадставіў нам як пасланца ледзь не самога ўсявышняга, і яны выйшлі ў другі пакой — спальню Сіповіча. Па ўсяму было відаць, што спатканне з яні было загадзя падрыхтавана.

Праз некаторы час «згуртаванцаў» па адным сталі выклікаць на размову з гэтым «божым пасланцом».

Дайшла чарга і да мяне. Мне было пранавана падрабязна

У той час за рубяжом вяліся жорсткія спрэчкі паміж БНР, БЦР і іх «прэзідэнтамі»: Міколам Абрамчыкам — «тэстаментаваным» самазванцам і Радаславам Астроўскім — гітлераўскім стаўленікам. Вялася барацьба за ўладу.

Частка беларускай эміграцыі, у тым ліку і «згуртаванцы», падтрымлівалі Абрамчыка. Другая частка эмігрантаў была на баку Астроўскага, трэцяя — самяя разумныя і свядомыя беларусы — не прызнавалі ні таго, ні другога, ішлі сваёй сумленнай, працоўнай дарогай, не звяртаючы ўвагі ні на якія нацыяналістычныя арганізацыі.

Пасля сканчэння Вялікай Айчыннай вайны Р. Астроўскі, хаваючыся пад прозвішчам Корбута, сядзеў, як мыш пад венікам, баючыся, што на падставе міжнароднага дагавору аб выдачы ваенных здраднікаў яго выдадуць Савецкім уладам.

Не дзейнічала і яго фальшывая БЦР. Неяк БЦР нават зрабіла заяву ў беларускім нацыяналістычным друку аб самаліквідацыі. «Халодная вайна» і парушэнне Англіяй і Злучанымі Штатамі Амерыкі пагаднення аб выдачы ваенных злачынцаў і вяртанні перамешчаных асоб далі магчымасць Астроўскаму аднавіць антынародную дзейнасць.

Увосень 1947 года ў Заходняй Германіі прагучала «спальмяная» прамова Астроўскага. Ён заклікаў беларускую эміграцыю аб'яднацца вакол яго, актыўна ўдзельнічаць у яго арганізацыях, газетах, радыё.

Астроўскі стварыў свае арганізацыі ў Заходняй Германіі, Англіі і Злучаных Штатах Амерыкі. Больш моцную падтрымку ён меў у Англіі, дзе пасля ўзнаўлення яго дзейнасці, пачаўся раскол беларускіх нацыяналістаў. Частка з іх адкалолася ад ЗБВБ і перайшла ў лагер Астроўскага, стварыўшы сваю арганізацыю ХАБР. На чале яе стаў Барыс Сурава, якога падтрымалі А. Варава, А. Жданковіч, Серафімовіч, Лебядзеўскі, Весялкоўскі.

Прыкладна ў 1950 годзе БЦР стварыла нацыяналістычную арганізацыю «Беларускі вызвольны рух». Мэтай яе было аб'яднанне ўсёй беларускай нацыяналістычнай эміграцыі за рубяжом. Цэнтральны Камітэт «Беларускага вызвольнага руху» ўзначаліў Зарэчны. Да яго прыклучылі некаторыя супрацоўнікі БЦР Астроўскага, яны ж былі і членамі ХАБР.

«Вызвольны рух» ствараўся як аб'яднанне былых «вайскоўцаў» у мэтах наступнага іх удзелу ў «вызваленні» Беларусі. Пазней пачаліся спрэчкі паміж Астроўскім і Зарэчным. Апошні неўзабаве адкалоўся ад БЦР.

Усе гэтыя «спрэчкі» і «рознагалоссі», пад якім бы выгля-

Б. КУРАГА-СКРАГА

расказаць сваю біяграфію. Не ведаю чаму, але я ім не падыйшоў. У гэты дзень завербавалі некалькі чалавек. Сіповіч працягаў ім настаўленне, каб яны, рабы божыя, добра служылі «ўсявышняму», і навабранцы неадкладна былі адпраўлены ў Мюнхен у дыверсійна-разведвальную школу.

Неяк праз ватыканскія колы Сіповіч атрымаў даручэнне паслаць групу беларускай моладзі на вучобу ў Лювэнскі каталіцкі ўніверсітэт (Бельгія). У спісы будучых студэнтаў унеслі актывістаў нацыяналістычнага балота, іх сыноўку. Трапіла ў гэтыя спісы і некалькі сумленных беларускіх юнакоў, якія вельмі хацелі вучыцца, але не мелі сродкаў.

Хутка 20 маладых беларусаў, у тым ліку «згуртаванцы» Барыс Рагуля, Уладзімір Цвірко, Міхаіл Бульга, Бутрымовіч і

дам яны ні вяліся ў балоце, мелі адну мэту: лепш выслужыцца перад новымі гаспадарамі. Гэта была бойка за доступ да карыта, з якога кожны імкнуўся сэрбаць як мага больш.

Цэнтр дзейнасці Абрамчыка быў у Заходняй Германіі, Астроўскі ўсталяваўся ў Англіі. У той час Абрамчык і Астроўскі паскоранымі тэмпамі насаджалі свае гнезды ў многіх краінах свету — Бельгіі, Францыі, Англіі і інш.

Мне асабіста даводзілася сустракацца і з адным «прэзідэнтам», і з другім.

З Радаславам Астроўскім упершыню сустрэўся я ў Аркадзія Варавы. Прышоў ён туды са сваім ад'ютантам «палкоўнікам» (прозвішча яго не памятаю) для таго, каб завербаваць у сваю арганізацыю былых ваенных — камбатантаў. Мяне запрасілі на сустрэчу як старшыню аддзялення «Згуртавання», куды ўваходзіла нямала былых ваяк.

Варава прадставіў мяне «прэзідэнтам». Перада мной быў жвавы мужчына, гадоў пяцідзесяці пяці, у акуларах. Разгаварыўся. «Прэзідэнт» павёў доўгую размову аб палітыцы, аб неабходнасці пашырэння існуючых арганізацый і прыцягнення да работы ў іх новых людзей, падкрэсліўшы пры гэтым, што «палітычанаму кіраўніку заўсёды патрэбна чарназём, масы».

— Ну дык што? Дагаварыліся? Бярэце сваіх людзей і — да мяне. За гэта вы атрымаеце самы высокі наш ордэн, — сказаў Астроўскі.

— Я падумаю, — адказаў я, але на бок Астроўскага вырашыў не пераходзіць.

Аднойчы, калі я яшчэ амаль нічога не ведаў пра Беларусь, якую пакінуў многа год назад, я звярнуўся да Астроўскага:

— Вы ў час гітлераўскай акупацыі былі ў Беларусі. Скажыце, калі ласка, як тады жыў наш народ?

«Прэзідэнт» на хвілінку-другую задумаўся, потым сказаў:

— Ведалі б вы, мой сябра, колькі сіл і здароўя паклаў я, каб выратаваць шматпакутны беларускі народ...

Гэта гаварыў чалавек, які ў гады гаспадарання на нашай зямлі фашысцкіх людаедаў дапамагаў ім ператвараць беларускія гарады і вёскі ў руіны і паяляшчы.

Другі «прэзідэнт» — Мікола Абрамчык. Гэта невысокага росту бунет у акуларах. Звычайна ён трымаўся паважна, з пачуццём уласнай годнасці. У той час ён займаўся «палітыкай», жыў на амерыканскія грошы. Гэта вельмі асцярожны, негаварлівы чалавек. Словы, якія ён падзіў праз зубы, выляталі з-пад яго чорных вусікаў невялікімі порцыямі:

— Толькі нам дано вызваліць Беларусь...

іншыя накіраваліся на вучобу ў Лювэн.

Мне па справах службы ў «Згуртаванні» даводзілася бываць у Лювене, таму я добра ведаю, што ўяўляе гэтая навучальная ўстанова. Для навучэнцаў у Лювене былі створаны нядрэнныя ўмовы. Іх забяспечвалі Інтэрнатам, грашыма і муштравалі так, каб яны былі гатовы на ўсё ў любую мінуту.

Пасля сканчэння тэрміну навучання некаторыя выпускнікі вярнулася ў Лондан, дзе атрымалі кіруючыя пасады ў адпаведных здрадніцкіх арганізацыях, некаторых накіравалі ў Заходнюю Германію весці ішпёнска-падрыхтоўчую дзейнасць супраць сацыялістычных краін, працаваць у беларускім аддзеле радыёвяшчання «Вызваленне», у нацыяналістычных газетах.

Думаю, што маім суродзічам цяпер зразумела, каму служылі «згуртаванцы», па чых указка і на каго яны працавалі.

— Толькі дзякуючы нам, Беларусь стане свабоднай і шчаслівай...

— Ахвяруем жа, браты, свае зберажэнні на вызваленне радзімы...

Больш за ўсё Абрамчык любіў дзень 25 сакавіка — свята нацыяналістаў. У гэты дзень кожны год праіваўся ахвяраванні, а «вызвольнікі» ў п'яным чадзе выношвалі недарэчныя планы «вызвалення» Беларусі і беларусаў.

Адразу ж пасля сканчэння Вялікай Айчыннай вайны Абрамчык перайшоў на поўнае ўтрыманне амерыканскай разведкі. Атрымліваў ад яе кіруючыя ўказанні, вербаваў людзей для дыверсійна-ішпёнскай і падрыхтоўчай дзейнасці супраць Савецкага Саюза і краін народнай дэмакратыі.

Апошні раз я сустрэўся з Абрамчыкам у маі 1956 года. Сустрэча, арганізаваная так званым англа-беларускім таварыствам, якое ўзначальваў член парламента кансерватар Ормсбі Гор, адбылася ў англійскім парламенце. Прыём быў арганізаваны з прычыны гадавіны «незалежнасці БНР». На прыёме прысутнічала 13 дэпутатаў парламента, у большасці кансерватары, каталіцкі біскуп, былы польскі пасол Рачынскі і іншыя.

Я павінен быў перакладаць прамовы выступаючых. Першым выказаўся Гор. Прамова яго была асцярожнай і зводзілася да таго, што адшчэпенцы беларускага народа, магчыма, калісьці спатрэбяцца, а таму яны павінны працаваць для будучыні.

Наступным выступаў Абрамчык. Ён падзякаваў прамовцу за тое, што, як ён сказаў, цвярдзіння свабоды — англійскі парламент прымае яго ў гэтым будынку, што ўзніме дух антыкамуністычных «змагароў» у іх барацьбе...

Уся гэтая камедыя адбывалася ў 1956 годзе, калі Савецкая Беларусь, цалкам аднавіўшы разбураную вайной гаспадарку, хутка і ўпэўнена ішла наперад па шляху працвіцання. «Вызвольнікі» мне здаліся і смешнымі і агіднымі.

У гэтым годзе я вярнуўся ў Беларусь і сваім вачыма ўбачыў, як пры братняй дапамозе і падтрымцы ўсяго савецкага народа ў Беларусі ўступалі ў строй новыя прамысловыя гіганты, фабрыкі і заводы, адкрываліся новыя інстытуты, школы, бальніцы, санаторыі. З кожным днём расцвітала жыццё народа.

(Заканчэнне будзе).

У малгасе імя Жданава Навагрудскага раёна стала традыцыяй праводзіць штогод зімовае спартыўнае свята. На чарговым свяце, якое адбылося нядаўна, былі праведзены спаборніцтвы лыжняў і хакеістаў, снайпераў і барцоў.

Няма падстаў баяцца

Адкрыты ліст да землякоў з Англіі П. Сёмухі, М. Сіняка і іншых

Паважаныя сябры!

Уважліва прачыталі вашы пісьмы і вырашылі даць на іх адказ праз газету. Справа ў тым, што вы закранаеце пытанні, якія цікавяць многіх нашых суайчыннікаў не толькі ў Англіі.

Вы пішаце, што любіце Радзіму, ганарыцеся яе поспехамі, марыце наведваць сваіх родных і блізкіх. Але ў Англіі ёсць людзі, якія ваража адносяцца да нашай краіны, абліваюць брудам нашу Радзіму, паклёпнічаюць на савецкі народ. Яны называюць тых, хто любіць Радзіму, падтрымлівае з ёй сувязь, камуністамі, агентамі Масквы, запалохваюць іх Сібір'ю, стараюцца адгаварыць ад паездкі на Радзіму і пісьмовай сувязі з ёй.

Што гэта за людзі, за што яны ненавідзяць нашых сумленных землякоў і Радзіму, чаго баяцца?

Гэта тыя, што добраахвотна служылі ворагам, былі актыўнымі саўдзельнікамі фашысцкіх злачынстваў і зараз працягваюць сваю варажую дзейнасць супраць нашага народа і такім чынам самі зачыняюць сабе шлях на Радзіму.

Але такіх няма многа. Пераважная большасць нашых землякоў даўно ўжо пераканалася ў тым, што народ дараваў ім ранейшыя памылкі, і яны спакойна ў зручны для іх момант могуць наведваць родныя краі.

Многія тысячы нашых суайчыннікаў у свой час вярнуліся на Радзіму, уладкавалі сваё жыццё і працуюць, дзе яны пажадалі. Не забыты Радзімай і тыя, хто па сямейных і іншых абставінах вымушаны заставацца на чужыне. Ні адзін савецкі чалавек не папракне іх, калі яны сваім жыццём і дзейнасцю за мяжой не ганьбяць імя Радзімы. Ніхто не будзе перашкаджаць ім прыехаць на Радзіму, аведваць сваіх блізкіх і знаёмых, пагасціць у іх і вярнуцца назад, так як гэта зрабілі многія нашы суайчыннікі з розных краін.

А іх таксама запалохвалі, адгаворвалі, пагражалі Сібір'ю і турмой. Але людзі адкінулі страх.

Шчырасцю і сардэчнай цеплынёй сустракаюць і праводзяць нашы людзі сваіх землякоў, бо ведаюць, што кожны, хто павінае на Радзіме, павязе за мяжу праўду аб квітнеючай беларускай дзяржаве. Гэтай праўдай ён падзеліцца са сваімі сябрамі і знаёмымі, адкрые некаторым з іх вочы на хлусню і вымыслы паклёпнікаў.

Сустракаюцца яшчэ людзі, якія, наслушаўшыся так званых «добразыхлівых» і «спачувальных» беларусаў, нават баяцца наведваць сваім родным і блізкім, што яны жывыя, і парадаваць старэнькіх бацькоў, братоў і сясцёр, а часам жонак і дзяцей, якія гадамі чакаюць гэтай весткі.

Адкіньце ўсялякія жахі і сумненні, трэба не баяцца запалохванай ворагаў Радзімы, а выкрываць іх, распаўсюджаць праўду.

Многія тысячы патрыётаў-беларусаў у Англіі, Францыі, Заходняй Германіі, Амерыцы, Канадзе, Аўстраліі і іншых краінах вядуць пераліску са сваімі роднымі і блізкімі, ахвотна дзеляцца з намі сваімі думкамі, пацукіямі. Чаму ж так не могуць зрабіць і іншыя? Трэба супрацьпаставіць кучцы ашуканцаў і паклёпнікаў тыпу Барыса Суравага, Аляксандра Лашука, Чэслава Сіповіча, Льва Гарошкі сваё адзінства і сувязь патрыётаў, стварыць невыносныя ўмовы для іх варажой прапаганды і дзейнасці.

Вядома, наша Радзіма не панясе ніякай страты ад паклёпнікаў. Яна ідзе сваім шляхам, багацее і мацнее. Але для ўзаемаразумення паміж народамі патрэбна, каб народы ведалі толькі праўду, а не вымыслы і хлусню. А таму кожны сумленны патрыёт павінен выкрываць паклёпнікаў і ашуканцаў. Гэта і будзе яго ўкладам у справу працвіцання Радзімы, ўзаемаразумення ўсіх людзей на зямлі.

Г. БЯЛКЕВІЧ.

круглы выдатнік. Вось з каго можна браць прыклад. Але аднойчы Дзімка дапусціў памылку ў кантрольнай па арыфметыцы. Ён выявіў яе ўжо тады, калі здаў сшытак. Але хутка быў знойдзены выхад. Настаўнік — Кацін бацька. І хлопчык напросіў Кацю выправіць памылку дома, тайком. Каця выправіла памылку, але адносіны да Дзімы ў дзяўчынкі змяніліся.

І хлопчыку было не лёгка, нягледзячы на атрыманую пяцёрку. Мала таго, што ён ашукаў настаўніка, прымусіў Кацю зрабіць нядобрасумленны ўчынак. Па яго віне двойку атрымаў таварыш, якому ён даў спісаць задачу з памылкай.

Заклучная навіла «Зорка на спражцы» рэжысёра В. Турава расказвае пра рэбят, якія многае даведаліся пра спражцы. А па-чалася ўсё так. На плошчы ішла падрыхтоўка да ваеннага парада. Гукі марша напамінілі качагару Лапшы аб суровым ваенным часе, і ён расказаў дзецям пра сябе, пра сваіх аднапалчан. І як яны раней не здагаліся, што Лапша — герой? Нездарма ў яго на поясе спражка з зоркай.

Лапша зразумеў дзяцей, іх жаданне пабываць на плошчы. З захапленнем глядзеў дзеці на гэта прыгожае вядовішча. Па плошчы стройнымі радамі праходзілі сувораўцы, і ў кожнага з іх была зорка на спражцы.

Тры кароценькія кінанавелы аб нашай шчаслівай дзетвары — вялікая ўдача беларускага кінамастацтва.

Я. ВЫСОЦКІ.

На здымку: кадр з фільма.

Тры навелы

Юльцы пакласці ў новы дом некалькі цаглін.

Пасля абуды Юлька зноў прышла на будоўлю. Яна ўбачыла, што кельмай забавляюцца хлопчкі. Юлька храбра ўступіла ў бой з імі і забрала кельму. Дамой яна вярнула перапэцканая, мокрая. Маці выкінула кельму ў вядро для смецця, а дзяўчынку адправіла ў ванну...

Вечарам Юлька прабралася на кухню і выпінула кельму з вядра. Толькі цяпер яна магла спакойна заснуць. Ёй сніліся цудоўныя сны. Убачыўшы, як дзяўчынкі шчасліва ўсміхаюцца ў сне, маці асцярожна ўзяла кельму, вымыла яе і паклала назад побач з Юлькай. Так закончыўся Юльчын дзень, поўны радасці, трыўгні і пазнання.

Другая навіла «Памылка», пастаўленая рэжысёрам А. Ястрабавым, прысвечана школе. Яна апавядае аб дружбе двух дзяцей — Каці і Дзімки.

Дзімка — самы смелы, самы дужы хлопчык у класе. Ён

РОЗНА

Як вядома, некалі Рым быў выратаваны гусямі, якія сваім крыкам паведамілі абаронцам горада аб набліжэнні непрыяцеля. Прадпрыемальны шатландскі фабрыкант віскі Скот надумаў замяніць начных вартаўнікоў на заводзе гусямі. Былі адабраны дваццаць сем самых пільных птушак, якіх прывучылі спаць уздзень і не спаць уначы.

Першыя тыдні «работы» птушчых вартаўнікоў прайшлі паспяхова. Эксперымент меў шумны поспех. Ім зацікавіліся амерыканцы, якія задумаліся над тым, ці

Майце Райцаў

ПАДАРОЖЖА НА РАДЗІМУ

(Пачатак у №№ 12, 13, 14).

Сусед прыйшоў з бутэлькаю «сталічнай». Зяць айчына майго — таксама. Бацька мой памёр у 1947 годзе. Маці выйшла ў другі раз замуж. Айчым таксама не застаўся ў даўгу — наліў вялікі графін мядухі і — на стол. На стале сала смажанае і сырое, яйкі смажаныя, тварог, селядцы, мёд. І чаго толькі не наставілі.

Пачалі тостам за наш прыезд. Айрыс, як яе ні прасілі выпіць гарэлкі, не піла. Кажэ, што яна знаёма з гэтай вадой. Я, будучы ў Лондане, прывёз бутэльку нашай гарэлкі. Вось тады я яе і падвёў глынуць адзін глыток. Дык яна ўжо і ведала, што гэта за гарэлка. Замест яе яна піла малако. Нават сказала па-нашаму «малако».

Гутарылі, пакуль аж сцямнела. Нягледзячы на тое, што вонны былі адчынены, у хаце накуралі так, што нагадвала лонданскі туман. Я рашыў пайсці прасвятліць. Айрыс і я выйшлі. Вечар быў ціхі. Неба чыстае. На захадзе яшчэ бачыла неба, таму што сонца толькі што зайшло. У паветры стаяў пах свежага сена, кветак і лесу. Пахла ўсім, што я амаль забыў. Пастаялі мы крыху пад вярбою ля хаты і пайшлі на выган. На вёсцы спявалі дзяўчаты. У суседняй вёсцы

таксама. Кругом чуваць былі песні і гармонікі ў кампетыцыі з барбанікам. Дзесьці прама на вуліцы пад вербамі і бярозамі спраўлялі вечарынку.

Так і ішлі мы, узяўшыся за рукі, як дзеці, і слухалі гэтыя, так мне знаёмыя вачэрнія гукі маіх маладых год.

— Гэта ўсё было так, калі ты быў хлопцам?

— Вядома. Што ты кажаш: «Калі я быў хлопцам»... Ты думаеш, што я ўжо стары?

Кажучы гэта, я абняў яе рукой за талію і так, абняўшыся, мы ішлі лужайкай паміж кустоў усё далей і далей.

Раса яшчэ не паспела асесці на траву. Выбраўшы роўную мясцінку, мы уселіся на зямлю. Духі яе з Англіі пахлі надзвычай прыемна паміж кустоў на лужку, паўнючкім кветка. А дзяўчаты ўсё спявалі і спявалі...

яна выйшла і спытала: — Дзе ж гэта вы бродзіце? Як гэта можна пакідаць гасцей і пайсці прапандаць больш чатырох гадзін.

— Мамуся, мамуся, вы ніколі не перамяніліся. Заўсёды турбуецеся. Мы гулялі. Ноч такая прыемная — шкада марнаваць.

Казалі, што халоднае і мокрае было лета, але ў панядзелак я б гэтага не скажаў. Калі мы: мая сямя, Вера, Клавіяны сыны Сапа і Толя і мясцовая настаўніца Соня (з ёю я хадзіў у Бялынкавіцкую сярэдняю школу) — пайшлі ў Сялецкае, што ў трох кіламетрах ад нашай вёскі, сонца так прыпякала, што Айрыс запаліла плечы.

Купаліся ў мясцовай рачульцы, падалі пісьмы на пошту і вярнуліся дадому.

Петэр пасябраваў з дзецьмі з вёскі. І мы вельмі радка яго бачылі. Ён і па арэхі і па грыбы хадзіў, і рыбу лавіў, і гусей пасвіў, на кані было вельмі добра.

ТОСКА ПО ОТЧИЗНЕ

Музыка К. АРСКОГА

Слова А. УГРЮМОВА

Злой судьбой заброшенный
В дальние края,
Здесь живу непрощенный,
Родина моя.

Притомись ноженки,
Родина, мой друг.

Скучно, не по-нашему
Здесь, в стране чужой.
Образ твой украшенный
Вечно предо мной.

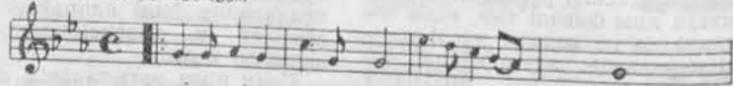
Мыкаюсь изгнанником,
Сам с собой в борьбе,
Безутешным странником
Плачу по тебе.

Не забыть мне дивные
Отчие края,
Песня переливная,
Родина моя.

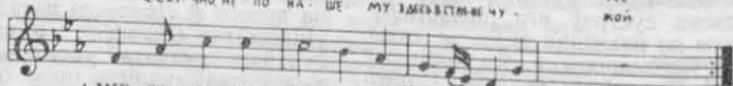
По иной дороженьке
Вьется жизни круг.

Аутары песні «Тоска по Отчизне» кампазітар К. Арскі і паэт А. Угрумаў — нашы суайчыннікі з Англіі.

Не спеша, с чувством

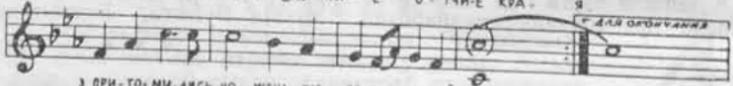
1 ЗЛОЙ СУДЬБОЙ ЗАБРОШЕННЫЙ В ДАЛЬНИЕ КРА - Я
2 МЫ КАЖУСЬ ИЗГНАННИКОМ, САМ С СОБОЙ В БОРЬБЕ - РЫЕ
4 СКУЧНО НЕ ПО НАШЕМУ ЗДЕСЬ, В СТРАНЕ ЧУЖОЙ - МОИ

1 ЗДЕСЬ ЖИВУ НЕ ПО НАШЕМУ ЗДЕСЬ, В СТРАНЕ ЧУЖОЙ - Я
2 БЕЗ ТВОЕГО ОБРАЗА ТВОЕГО УКРАШЕННЫЙ ВЕЧНО ПРЕДО МНОЙ - БЕ,
4 О БРАСЬ ТВОИ УКРАШЕНИЯ, ОБРАЗ ТВОЙ УКРАШЕННЫЙ ВЕЧНО ПРЕДО МНОЙ

1 ПО ИНОЙ ДОРОЖЕНКЕ ВЬЕТСЯ ЖИЗНИ КРУГ - Я
5 НЕ ЗАБЫТЬ МНЕ ДИВНЫЕ ОТЧИЕ КРА - Я

3 ПРИТОМИСЬ НОЖЕНКИ, РОДИНА, МОЙ ДРУГ - Я
5 ПЕСНЯ ПЕРЕЛИВНАЯ, РОДИНА МОЯ - Я

нельзя выкарыстаць гусей для аховы атамных град-
прыемстваў у Невадзе...

НЕ ЛІЧЫЦЕ НАС ДУРНЯМІ

Заходнегерманская газета «Зюйддойче цайтунг» паведамляе аб пратэстах гледачоў пасля прагляду інсцэніроўкі дэтэктыўнага рамана «Цім Фрацэр», перададзенай на тэлебачанню. Інсцэніроўка, якая перадавалася 12 вечароў запар, смакавала забойствы і гвалт. Абураныя жыхары паслаі шматлікія пісьмы ў тэлестудыю. «Не лічыце нас дурнямі. Спыніце вашы вар'яцкія перадачы», — пішуць гледачы.

НЕ ЛЫКАМ ШЫТЫ

Дрэжныя прыклады лёгка пераймаюцца. Варта было Францыі зацвердзіць выдаткі на свой распушчаны ваенны бюджэт, у якім асноўны ўпор зроблены на праслаўную «ударную сілу», як хваляванне ахатліва «кішэнную дэяржаву» Андору, што ляжыць у Пірэнейскіх гарах. Мясцовыя дэяржавыя дзельцы вырашылі паказаць, што яны таксама не лыкам шыты, і тут жа паставілі павялічыць андорскі ваенны бюджэт на 50 працэнтаў. Асабовы склад арміі таксама пацярпеў змены: яе ўзялі з 10 да 16 чалавек. Для стварэння «ударнай сілы» вырашана было выдзеліць дадатковыя крэдыты ў памеры 300 пэсета на батарэю ракетніц. З гэтага часу андорскія войскі змогуць у любы момант абсалютаваць залпамі шматкаляровых ракет у гонар слаўных невадзельскіх краіны.

Айрыс і я хадзілі за гараць.

Яна спрабавала нават дайць карову. Хадзіла з весткамі ў лазню. Папараці яе сінкамі. Ёй гэта вельмі спадабалася. Ах, я забыў дадаць яшчэ адну сястру. Гэта Ніна. Мая малодшая сястра. Прыехала яна са сваім мужам і дачушкай (яй толькі было восем тыдняў). З імі ж разам прыехалі мужы Веры і Клавіяны. Брат мой так і не змог прыехаць. Ён працуе на Далёкім Усходзе.

Два разы на тыдзень у вёску прыязджала кінаперасоўка. Адным словам, сумаванне не было часу. Першы тыдзень на радзіме праскочыў вельмі хутка.

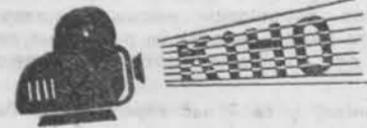
У нядзелу 5-га жніўня быў мой дзень нараджэння. Маці і айчым, нічога нам не кажучы, падрыхтавалі пачастунак, каб адзначыць дзень нараджэння і адсвяткаваць наш прыезд. Яны накіравалі ўсім дзядзькам, цёткам і кузінам. Гарманіст запрасіў. Усяго каля сарака чалавек.

(Працяг у наступным нумары).

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.

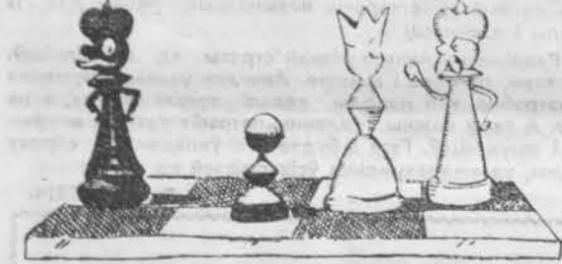
НАШ АДРАС

Мінск, Ленінскі праспект, 77.
Дом Друку. Рэдакцыя газеты
«Голас Радзімы».

У гэтым годзе кінастудыя «Беларусьфільм» выпусціла яшчэ адзін мастацкі фільм «Маленькія летуценнікі», прысвечаны жыццю нашай дзетвары. Ён складаецца з трох самастойных навел.

Карціна адкрываецца навілай «Юльчын дзень», пастаўленай маладым рэжысёрам А. Грачыхай. У ёй апавядаецца пра маленькую дзяўчынку Юльку, якая жыла ў вялікім горадзе. Кожны дзень прыносіў ёй новыя адкрыцці. Сягоння, напрыклад, яна пазнала радасць працы. Справа ў тым, што муляр дзядзя Грыша дазволіў

— Каб ты больш не смела да яго хадзіць!

— Ведаеш, ноччу з мяне спаўзла коўдра і я схпіў такі насмарк...

— Пастаўце ногі на шырыню плеч...